Dosarul nr. 5r-2524/2025

4-25066067-12-5r-13052025

**H O T Ă R Â R E**

în numele Legii

20 august 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani

Instanța compusă din:

Preşedintele şedinţei, judecător Tudor Stambol

Grefier Cătălina Rașcovschi

Cu participarea:

Contravenientului Viorel Lipii

Agentului constatator Gheorghe Busuioc

examinând în ședință judiciară publică, în limba de stat, contestația depusă de **Lipii Viorel** (născut la *****, IDNP *****, domiciliat *****) împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 394901 din 19.03.2025 și a deciziei prin care i-a fost aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 90 unități convenționale, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod contravențional, -

**c o n s t a t ă:**

Prin decizia agentului constatator SS al SP-2 al IP Botanica al DP mun. Chișinău – Busuioc Gheorghe din 19.03.2025, Lipii Viorel a fost tras la răspundere contravențională şi sancționat conform art. 263 alin. (1) Cod contravențional cu amendă în mărime de 90 unități convenționale pentru faptul că, la data de 01.12.2024, la ora 12:00 min., în *****, a desfășurat activitatea de întreprinzător fără înregistrare și anume la Serviciul Fiscal de Stat, dând cu chirie un spațiu locativ fără contract de locațiune înregistrat conform legislației în vigoare.

La data de 04.05.2025, Lipii Viorel a depus contestație împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 394901 din 19.03.2025 și a deciziei prin care i-a fost aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 90 unități convenționale, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod contravențional, solicitând anularea acestora și încetarea procesului contravențional.

În motivarea contestației a indicat că, scopul real al pornirii procedurii contravenționale, întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție de către agentul constatator Busuioc Gheorghe este intimidarea sa și protecția lui Oboroc Valentina cu scopul de a locui în continuare în spațiul închiriat de la el fără a achita serviciile comunale și locațiunea, fapt care continuă până în prezent, cauzându-i un prejudiciu

material și prin care îi este încălcat dreptul la proprietate, drept consfințit în art. 46 din Constituția Republicii Moldova. Astfel, conform înregistrărilor din Registrul bunurilor imobile al IP „Agenția Servicii Publice” imobilul situat în ***** îi aparține cu drept de proprietate. Conform contractului de chirie a spațiului locativ perfectat și semnat la 01.12.2024, chiriașul Oboroc Valentina, a închiriat pe termen de 1 (unu) an spațiul situat în ***** de la proprietarul Lipii Viorel. Contractul este înregistrat la autoritatea competentă, Serviciul Fiscal de Stat, cu achitarea tuturor obligațiilor fiscale. La 01.12.2024 a fost perfectat și semnat de părțile contractante contractul de chirie a spațiului locativ situat în *****, iar presupusa faptă contravențională nu încalcă/ignoră prevederile Legii nr. 160 din 22.07.2011 „Privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”. Contrar prevederilor legale, Busuioc Gheorghe nu a examinat obiectiv răspunsul Direcției deservire fiscală Botanica nr. 26/1-02/3-07-40129 din 11.03.2025 remis către Inspectoratul de poliție Botanica, readresat domnului Avram Ion, șef-interimar al SP-5 IP Botanica, inspector superior, care este șeful ierarhic al agentului constatator Busuioc Gheorghe, prin care, autoritatea competentă la solicitarea IP Botanica nr. 2008 din 07.02.2008 informează despre înregistrarea contractului, conform căruia este transmis în locațiune bunul imobil amplasat în mun. Chișinău, str. Independenței, 36, ap. 167 cu valabilitatea de la 01.12.2024 pe un termen de 12 luni contra sumei de 3000 lei lunar. Impozitul pe venit în valoare de 7% din transmiterea în locațiune a bunului imobil nominalizat este achitat integral. Contrar prevederilor legale, Busuioc Gheorghe nu a evaluat și indicat valoarea pagubelor în urma presupusei fapte contravenționale, normă prevăzută la art. 443 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenție va cuprinde, fapta contravențională, locul și timpul săvârșirii ei, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor lor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție. Este indicat incorect locul săvârșirii: str. Independenței 36, ap. 168, mun. Chișinău, care de fapt este alt bun imobil, cu alt număr cadastral și alt proprietar. S-au încălcat termenele prevăzute de art. 442 alin. (2) Cod contravențional - în cel mult 24 de ore de la data încheierii, procesul-verbal cu privire la contravenție se înscrie într-un registru de evidență în ordinea încheierii și depunerii lui la autoritatea din care face parte agentul constatator or, procesul- verbal a fost încheiat la data de 19.03.2025 ora 10:30 min. , iar a fost înregistrat pe data de 21.03.2025 ora 08:20 min. , cu întârziere. Până la moment nu i-au fost aduse la cunoștință drepturile și obligațiile or, pe verso-ul copiei înmânate pe data de 02.05.2025 a procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 394901/9319179711431685 este copia petiției sale către Procuratura Generală nr. 510 din 03.03.2025. Lipii Viorel conform înregistrărilor din Registrul bunurilor imobile al IP „Agenția Servicii Publice” este proprietarul bunului imobilul situat în *****. De acum șapte luni, conform contractului de chirie a spațiului locative, perfectat și semnat la 01.12.2024, chiriașul Oboroc Valentina, a închiriat pe termen de 1 (unu) an spațiul situat în ***** de la proprietarul Lipii Viorel. Contractul este înregistrat la autoritatea competentă, Serviciul Fiscal de Stat, cu achitarea tuturor obligațiilor fiscale până în prezent. Contrar prevederilor contractuale, chiriașul Oboroc Valentina, după parvenirea facturilor spre plată, refuză achitarea lor și a locațiunii, inclusiv a depus mărturii false și

mincinoase la organele de poliție referitor la încheierea și derularea contractului. Chiriașul Oboroc Valentina a fost notificată în scris de mai multe ori despre faptul nerespectării prevederilor contractuale și îndemnată întru respectarea clauzelor contractului. Deși ignoră existența contractului, chiriașul prezintă organelor de poliție contract de rezoluțiune materializat prin act de predare-primire a bunului închiriat și solicită prin cerere la SFS eliberarea copiei contractului de locațiune înregistrat. Pe marginea acțiunilor ilegale ale chiriașului Oboroc Valentina a sesizat la 01.03.2025 IP Botanica prin petiția nr. 3763 și Procuratura Generală la 03.03.2025 nr. intrare 510, cereri care nu au fost examinate până în prezent și nu a primit răspuns, deși în continuare îi sunt aduse pagube materiale și morale, fiindu-i încălcat dreptul la proprietate, drept consfințit în Constituția Republicii Moldova. În consecință, la 19.03.2025 în incita SP - 5, agentul constatator a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în baza căruia l-a învinuit pe Lipii Viorel de săvârșirea contravenției reglementate la art. 263 alin. (1) Cod contravențional. Atrage atenția că, la rubrica pct. 6 circumstanțele descrise de către agentul constatator în procesul-verbal întocmit la 19.03.2025 nu corespund realității, deoarece Lipii Viorel n-a comis nici o acțiune care ar putea fi calificată în baza prevederilor art. 263 alin. (1) Cod contravențional, ignorând prevederile Legii nr. 160 din 22.07.2011 „Privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător”. Astfel, la materialele cauzei nu există nici o probă în baza căreia agentul constatator dovedește incontestabil că anume Lipii Viorel în calitate de subiect a comis fapta contravențională, iar în atare circumstanțe acțiunile ultimului nu pot fi calificate drept ilegale. Expunere nu este clară și concretă ci poate fi interpretată în diferite moduri. Prin urmare, din expunerea agentului constatator rezultă că, Lipii Viorel ar fi obligat „la 01.12.2024, ora 12:00, dădînd în chirie un spațiu locativ să încheie un contract de locațiune deja înregistrat conform legislației în vigoare”, ceea ce de fapt nu corespunde realității, or - Lipii Viorel nu a săvârșit fapta ce se impută. Totodată, agentul constatator comite o eroare gramaticala folosind termenul „dădînd”, care în contextul dat nu este utilizat corespunzător, deoarece acest termen conform Dicționarului Explicativ al Limbii române (DEX) „nu există în dicționar” or, acțiuni care de fapt, nu au fost săvârșite de către cet. Lipii Viorel. Nu există faptul contravenției, or la acest subiect procedura contravențională a fost inițiată la 21.03.2025, fapt confirmat prin scrisoarea IP Botanica nr. 34/20/4-10035 din 23.05.2025. În această ordine de idei, întocmirea procesului-verbal la 19.03.2025, scoate la iveală un șir de întrebări suspecte referitor la activitatea profesională a agentului constatator Busuioc Gheorghe. De asemenea în conținutul procesului- verbal întocmit la 19.03.2025 se indică faptul identificării persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional prin „Web Acces”, iar conform răspunsului IP „Agenția Servicii Publice a Republicii Moldova” din 03.06.2025 nr. 01/107dp, Anexa nr. 1, „Informația privind auditul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal din Registrul de stat al populației”, informația referitor la subiectul datelor Lipii Viorel a fost accesată de către Ministerul Afacerilor Interne la 21.03.2025, ora 10:21:45 prin operațiunea web-service, și nicidecum la 19.03.2025, ora 10:30, precum a indicat agentul constatator Busuioc Gheorghe în conținutul procesului-verbal din 19.03.2025. Totodată, în conformitate cu prevederile art. $90^{1}$ alin. ($3^{4}$) din Codul fiscal (Cod), subiecții plății impozitelor aferente

transmiterii în posesie și/sau folosință a bunurilor imobiliare sunt persoanele fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător și transmit persoanelor fizice în posesie și/sau în folosință (locațiune, arendă, uzufruct, superficie) proprietate imobiliară, impozitul fiind 7% din valoarea contractuală. în situația în care, contribuabilul persoană fizică a înregistrat tardiv contractul de locațiune și, respectiv, a achitat tardiv impozitul pe venit, se va calcula impozitul pe venit în mărime de 7% și majorare de întârziere (penalitatea), conform art. 228 alin. (2), (3) din Cod. Potrivit art. 228 alin. (1), (3) din Cod, majorarea de întârziere (penalitatea) este o sumă calculată în funcție de cuantumul impozitului, taxei și de timpul scurs din ziua în care acestea trebuiau plătite, indiferent de faptul dacă au fost sau nu calculate la timp. Majorarea de întârziere reprezintă o parte din obligația fiscală și se percepe în modul stabilit pentru impunerea fiscală. În cazul în care suma impozitului care urma a fi achitată cumulativ este până la 500 lei, acesta urmează a fi sancționat cu avertizare conform art. 235 alin.($1^1$) din Codul fiscal, fiind calificată ca încălcare fiscală nesemnificativă, or, la caz agentul constatator din cadrul IP Botanica nu deținea competența de decizie referitor la fapta imputată, iar în consecință, desprinde că, procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în lipsa faptelor și a subiectului ce ar putea fi calificate drept contravenție, ceea ce în conformitate cu prevederile lit. a), g) art. 441 și art. 461 din Cod contravențional servește drept temei pentru încetarea procesului contravențional.

În ședința de judecată contravenientul, Lipii Viorel a solicitat admiterea contestației din motivele de drept și de fapt expuse și argumentate în contestația inițială și cea suplimentară.

În ședința de judecată agentul constatator Gheorghe Busuioc a solicitat respingerea contestației ca fiind neîntemeiată cu menținerea procesului-verbal cu privire la contravenție. Contravenientul a fost citat de nenumărate ori, este întocmită și telefonograma anexată la materialele cauzei, a refuzat de a depune careva declarații. De la Lipii Viorel s-a solicitat prezentarea contractului de locațiune însă a fost prezentată o copie a contractului ne înregistrată. La fel este deschisă și procedura penală privind întocmirea actelor false.

Studiind materialele cauzei contravenționale, instanța de judecată concluzionează de a respinge contestația, din următoarele considerente.

Potrivit art. 448 alin. (1) Cod contravențional, *contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, procurorul, dacă este parte în cauza contravențională, în cazul în care nu sînt de acord cu decizia agentului constatator sau în cazul în care aceasta a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de prezentul cod, sînt în drept să conteste decizia emisă asupra cauzei contravenționale. Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părțile care nu au fost prezente la ședința de examinare a cauzei contravenționale, de la data înmînării copiei de pe decizia respectivă în condițiile art. $447^1$ alin. (8)*.

Termenul de contestare este întrunit ori, instanța de judecată menționează că, contestația a fost înregistrată în cadrul IP Botanica al DP mun. Chișinău la data de 04.05.2025, potrivit ștampilei de înregistrare cu nr. 7836 (f. d. 2-4), iar procesul – verbal cu privire la contravenție a fost întocmit la data de 19.03.2025, în lipsa contravenientului,

fapt confirmat prin mențiunea agentului constatator și anume „*în lipsa contravenientului*”, iar la materialele cauzei lipsesc careva înscrisuri care ar confirma faptul că contravenientul a recepționat copia procesului-verbal cu privire a contravenție și decizia de sancționare, or, plicul a fost restituit agentului constatator cu mențiunea „Nereclamat”, astfel, la materialele cauzei lipsesc cu desăvârșire înscrisuri ce ar demonstra că contravenientului i-a fost adus la cunoștință procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare și la înaintarea contestației a omis termenul prevăzut de art. 448 Cod contravențional.

În ședința de judecată s-a constatat că prin decizia agentului constatator SS al SP-2 al IP Botanica al DP mun. Chișinău – Busuioc Gheorghe din 19.03.2025, Lipii Viorel a fost tras la răspundere contravențională şi sancționat conform art. 263 alin. (1) Cod contravențional cu amendă în mărime de 90 unități convenționale pentru faptul că, la data de 01.12.2024, la ora 12:00 min., în *****, a desfășurat activitatea de întreprinzător fără înregistrare și anume la Serviciul Fiscal de Stat, dând cu chirie un spațiu locativ fără contract de locațiune înregistrat conform legislației în vigoare.

Conform art. 7 Cod contravențional, *persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.*

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod contravențional, *procesul-verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.*

Conform art. 440 alin. (1) Cod contravențional, *constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcționarului abilitat să examineze cauza contravențională, din cadrul autorității din care face parte agentul constatator, în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.*

Conform art. 425 alin. (1) Cod contravențional, *probele sînt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței contravenției, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției şi la cunoaşterea altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a cauzei.*

Potrivit art. 263 alin. (1) Cod contravențional, „*desfăşurarea activității de întreprinzător fără înregistrare la organul înregistrării de stat sau la o altă autoritate publică competentă conform legii ori cu act de înregistrare declarat nevalabil se sancționează cu amendă de la 30 la 90 de unități convenționale*”.

În legislația Republicii Moldova, ca şi în cea a altor state europene, contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar

potrivit art. 38 alin. (3) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (*Zilibergerg împotriva Moldovei* (§ 35, din 01 februarie 2005), *Angel împotriva României* (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau *Ozturk împotriva Germaniei* (din 21 februarie 1994). Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenționala desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator şi, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, petentul urmează să-şi probeze nevinovăția.

Instanța reiterează faptul că, prezumția de legalitate a procesului-verbal cu privire la contravenție, a fost supusă atenției Curții Europene a Drepturilor Omului (*cauza Anghel contra României din 04 octombrie 2007*), cauză în care Curtea, prin hotărârea din data de 4 octombrie 2007, își exprimă în mod foarte clar punctul de vedere cu privire la acest aspect. Curtea este de părere că, dacă scoaterea contravenției în afara legii penale nu ridică probleme în sine, nerespectarea garanțiilor fundamentale, printre care și prezumția de nevinovăție, care protejează cetățenii împotriva unor posibile abuzuri din partea autorităților, reprezintă un aspect ce trebuie examinat în temeiul articolului 6 din convenție. Reiterând importanța, în cadrul unei proceduri ce poate fi calificată drept „penală", a unei astfel de garanții, destinată să restabilească echilibrul dintre presupușii autori ai faptelor ilegale și autoritățile chemate să îi urmărească şi pedepsească, Curtea consideră că asemenea cazuri urmează a fi judecate echitabil, după cum prevede art. 6 din CEDO.

Cu privire la temeinicia procesului - verbal de constatare a contravenției, instanța reține că, la întocmirea procesului - verbal cu privire la contravenție agentul constatator a acumulat suficiente probe pertinente și concludente ce demonstrează vina contravenientului.

Astfel, sub aspectul temeiniciei procesului verbal, instanța reține că situația de fapt reținută în procesul - verbal corespunde realității.

În susținerea învinuirii agentul constatator a anexat următoarele acte:

- procesul-verbal cu privire la contravenție din 19.03.2025 întocmit în privința lui Lipii Viorel în baza art. 263 alin. (1) Cod contravențional (f. d. 9);

- copia raportului (f. d. 10);

- copia cererii lui Moga Mihaela din 17.01.2025 potrivit căreia solicită organelor de poliție de a ajuta la depistarea proprietarului de pe adresa str. Independenței 36, ap. 167 pe nume Viorel Lipii și atragerea lui la răspundere conform legislației în vigoare din motiv că ultimul refuză să întoarcă 3000 lei gaj, din motiv că mama sa Oboroc Valentina nu poate locui în acel apartament din motiv că a depistat ploșnițe în pat (f. d. 11);

- explicațiile lui Moga Mihaela (f. d. 12);

- proces-verbal de audierea lui Lipii Viorel din 24.01.2025 care a refuzat de a face careva explicații (f. d. 13);

- copia telefonogramei potrivit căreia la data de 24.01.2025 ora 16:45 min. a fost apelat Lipii Viorel și informat despre necesitatea de a se prezenta la sectorul de poliție pentru data de 28.01.2025 ora 10:00 min. (f. d. 14);

- copia extrasului apelurilor telefonice (f. d. 15);

- copia citației expediate în adresa lui Lipii Viorel pentru data de 06.02.2025 ora 10:00 min. (f. d. 16, 17);

- interpelarea Serviciului Fiscal de Stat sectorul Botanica cu privire la eliberarea informației (f. d. 18);

- copia citației expediate în adresa lui Lipii Viorel pentru data de 06.03.2025 ora 12:00 min. (f. d. 19, 20);

- raport (f. d. 21);

- copia cererii lui Lipii Viorel din 01.03.2025, prin care solicită organelor de poliție să întreprindă măsuri conform legislației în vigoare cu persoana Oboroc Valentina care închiriază de la el apartamentul de pe str. Independenții 36, ap. 167 mun. Chișinău, care refuză să achite serviciile comunale și refuză să restituie cheile apartamentului (f. d. 22);

- explicațiile lui Lipii Viorel (f. d. 23);

- copia scrisorii de informare (f. d. 24);

- copia buletinului de identitate eliberat pe numele lui Oboroc Valentina (f. d. 25);

- copia actului de predare primire bunului închiriat (f. d. 26);

- copia procesului-verbal de audierea lui Oboroc Valentina din 10.03.2025 (f. d. 27);

- copia scrisorii Direcției deservire fiscală Botanica al Serviciului Fiscal de Stat expediată în adresa IP Botanica prin care se informează că conform Sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat Lipii Viorel a înregistrat contract conform căruia transmite în locațiune bunul imobil amplasat în ***** cu valabilitatea de la 01.12.2024 pe un termen de 12 luni contra sumei de 3000 lei lunar. Impozitul pe venit în valoarea de 7% din transmiterea în locațiune a bunului imobil nominalizat este achitat integral (f. d. 29);

- copia contractului de chirie a spațiului locativ din 01.12.2024 semnat între Lipii Viorel și Oboroc Valentina (f. d. 30);

- copia citației expediate în adresa lui Lipii Viorel pentru data de 19.03.2025 ora 10:00 min (f. d. 31, 32);

- copia raportului privind prelungirea termenului de examinare (f. d. 33-38).

Instanța reține că, Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma „*ad validitatem*”, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit. În acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție.

Respectiv, analizând actul de sancționare sub aspectul legalității sale, instanța va cerceta dacă în cauza sunt întrunite cerințele de formă ale procesului verbal de contravenție contestat, așa cum sunt impuse în mod imperativ de dispozițiilor art. 443 al

Codului contravențional, referitoare la mențiunile obligatorii ce trebuie prevăzute sub sancțiunea nulității.

Sub aspectul legalității procesului verbal, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță pentru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 Cod contravențional.

La caz, instanța de judecată reține că, Lipii Viorel, la data de 01.12.2024, la ora 12:00 min., în *****, a desfășurat activitatea de întreprinzător fără înregistrare și anume la Serviciul Fiscal de Stat, dând cu chirie un spațiu locativ fără contract de locațiune înregistrat conform legislației în vigoare, prin ce a comis contravenția prevăzută de art. 263 alin. (1) Cod contravențional.

*Latura obiectivă* a acestei contravenții include următoarele trei semne: 1) fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea (și inacțiunea) de practicare ilegală a activității de întreprinzător; 2) urmările prejudiciabile sub forma obținerii unui profit; 3) legătura cauzală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

Prin practicare (desfășurare) ilegală a activității de întreprinzător se înțelege, după caz: a) desfășurarea activității de întreprinzător fără înregistrarea (reînregistrarea) la organele autorizate; b) desfășurarea unor genuri de activitate interzise de legislație; c) desfășurarea activității de întreprinzător prin intermediul filialelor, reprezentanțelor, sucursalelor, secțiilor, magazinelor, depozitelor, unităților comerciale și altor unități neînregistrate în modul stabilit de legislație; d) desfășurarea activității de întreprinzător fără utilizarea mărcilor comerciale și de fabrică și fără indicarea în documente a codurilor fiscale, în cazul când folosirea sau indicarea lor este prevăzută de legislație, ori desfășurarea acestei activități cu utilizarea unor coduri fiscale străine sau plastografiate.

Instanța de judecat relevă faptul că, la materialele cauzei a fost anexat copia contractului de chirie a spațiului locativ din 01.12.2024 încheiat între Lipii Viorel și Oboroc Valentina, însă nu a fost anexată dovada de înregistrare a acestuia în Sistemul informațional al Serviciului Fiscal de Stat (f. d. 30). La fel, de către Lipii Viorel nu au fost prezentate careva ordine de plată sau oricare altă informație prin care s-ar confirma faptul că acesta plătește impozitul pe venit în valoare de 7% din transmiterea în locațiune a bunului imobil nominalizat și este achitat integral. Reieșind din cele menționate, instanța de judecată apreciază critic scrisoarea Direcției deservire fiscală Botanica al Serviciului Fiscal de Stat expediată în adresa IP Botanica prin care se informează că conform Sistemului informațional al Serviciului Fiscal de Stat Lipii Viorel a înregistrat contract conform căruia transmite în locațiune bunul imobil amplasat în ***** cu valabilitatea de la 01.12.2024 pe un termen de 12 luni contra sumei de 3000 lei lunar. Impozitul pe venit în valoarea de 7% din transmiterea în locațiune a bunului imobil nominalizat este achitat integral (f. d. 29), or, aceasta nu este susținută în coroborare cu alte probe materiale. Astfel, prin cele constatate s-a demonstrat existența laturii obiective a contravenției.

*Latura subiectivă* a contravenției se caracterizează prin intenție directă sau indirectă, în principal, motivul infracțiunii în cauză constă în interesul material. Astfel, prin probele prezentate și cercetate în cadrul ședinței de judecată, s-a constatat intenția lui

Lipii Viorel de a nu înregistra contractul de locațiune a bunului imobil amplasat în *****, încheiat între Lipii Viorel și Oboroc Valentina, în vederea eschivării de la plata impozitului pe venit în valoarea de 7% din transmiterea în locațiune a bunului imobil nominalizat.

Cu referire la argumentul contravenientului precum că nu a fost citat și nu i s-au explicat drepturile, instanța de judecată atrage atenția că, la materialele cauzei a fost anexată copia telefonogramei potrivit căreia la data de 24.01.2025 ora 16:45 min. a fost apelat Lipii Viorel și informat despre necesitatea de a se prezenta la sectorul de poliție pentru data de 28.01.2025 ora 10:00 min. (f. d. 14); copia citației expediate în adresa lui Lipii Viorel pentru data de 06.02.2025 ora 10:00 min. (f. d. 16, 17); copia citației expediate în adresa lui Lipii Viorel pentru data de 06.03.2025 ora 12:00 min. (f. d. 19, 20); copia citației expediate în adresa lui Lipii Viorel pentru data de 19.03.2025 ora 10:00 min. (f. d. 31, 32). Este de menționat faptul că, citațiile în adresa lui Lipii Viorel au fost expediate pe adresa r. Criuleni, s. Hrușova și mun. Chișinău, str. Independenții 36, ap. 167, adrese indicate de către Lipii Viorel, însă acesta nu s-a prezentat pentru data de 19.03.2025, data când a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare.

Cu referire la argumentul contravenientului precum că nu este subiect al contravenției imputate, instanța de judecată remarcă că, *subiectul* infracțiunii în cauză este: 1) persoana fizică responsabilă care la momentul săvârșirii infracțiunii a atins vârsta de 16 ani; 2) persoana juridică (cu excepția autorității publice). Cu referire la contravenția descrisă legiuitorul nu a menționat existența unui subiect special, iar conform art. $90^{1}$ alin. ($3^{4}$) Cod fiscal, *subiecţii impunerii persoane fizice, care nu desfăşoară activitate de întreprinzător şi transmit persoanelor specificate la art. 54, precum şi altor persoane decât cele specificate la art. 90 în posesie şi/sau în folosinţă (locaţiune, arendă, uzufruct, superficie) proprietate imobiliară, achită impozit în mărime de 7% din valoarea lunară a contractului. Persoanele menţionate sunt obligate, în termen de 7 zile de la data încheierii contractului, să înregistreze contractul încheiat la Serviciul Fiscal de Stat. Acest impozit se achită lunar, cel târziu la data de 25 a lunii în curs, în modul stabilit de Serviciul Fiscal de Stat*.

Verificând temeinicia motivelor contestației, apreciind în ansamblu probele cercetate în ședința de judecată, instanța conchide că în acțiunile făptuitorului există faptul contravenției prevăzut de art. 263 alin. (1) Cod contravențional, sancțiunea aplicată făptuitorului corespunzând cerințelor legale.

Raportând circumstanțele de fapt stabilite în cadrul cercetării judecătorești la normele de drept aplicabile cazului, instanța de judecată găsește întemeiate concluziile agentului constatator aferent vinovăției contravenientului Lipii Viorel, în comiterea încălcării prevederilor art. 263 alin. (1) Cod contravențional.

Cu referire la argumentele contravenientului precum că la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție nu au fost respectate prevederile art. 443 Cod contravențional, instanța de judecată menționează că potrivit jurisprudenței CEDO în cauza *Maslova şi Nalbandov contra Rusiei*, Curtea a reiterat importanța soluționării unei cauze în fond, astfel ca instanța națională să se expună asupra vinovăției sau nevinovăției

persoanei acuzate de comiterea unui delict, în vederea stabilirii adevărului obiectiv, restabilirii ordinii de drept, ocrotirii şi asigurării drepturilor nu numai a acuzatului, dar şi a victimelor infracțiunii. În termeni clari CEDO a reiterat că nu pot fi puse la baza unei hotărâri de condamnare – exclusiv probele obținute cu încălcarea art. 2 CEDO, adică prin aplicarea torturii. În restul cazurilor, instanțele urmează să dea apreciere probelor obținute cu încălcări procedurale, fiind posibilă ușurarea pedepsei ca recompensă pentru drepturile încălcate (cum este art. 385 alin. (4) din Codul de Procedură Penală).

Astfel, CEDO în jurisprudența sa a reiterat că formalitățile procedurale nu trebuie să predomine asupra fondului cauzei/adevărului obiectiv.

Conform art. 251 Cod procedură penală, „*(1) Încălcarea prevederilor legale care reglementează desfăşurarea procesului penal atrage nulitatea actului procedural numai în cazul în care s-a comis o încălcare a normelor procesuale penale ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act, fie au fost afectate caracterul echitabil al procesului penal sau drepturile părţilor. (2) Actele îndeplinite ulterior actului care a fost declarat nul sunt la rândul lor lovite de nulitate atunci când există o legătură directă între acestea şi actul declarat nul. (3) În cazul în care constată nulitatea unui act, organul de urmărire penală, procurorul sau instanţa de judecată dispune, atunci când este necesar şi dacă este posibil, refacerea acelui act cu respectarea dispoziţiilor legale.*”

Spre deosebire de reglementările din Codul contravențional, în Codul de procedură penală legislatorul a decis să diferențieze nulitatea absolută de cea relativă. Astfel, potrivit articolului 251 din Codul de procedură penală, se sancționează cu nulitate absolută actul procedural încheiat cu încălcarea prevederilor legale referitoare la competența *rationae materie* sau *ratione personae*, la sesizarea instanței, la compunerea acesteia și la publicitatea ședinței de judecată, la participarea părților în cazurile obligatorii, la prezența interpretului ori a traducătorului, dacă sunt obligatorii potrivit legii. În toate celelalte cazuri de încălcare a normelor procesuale penale, nulitatea actului procedural poate fi invocată numai în cazul în care s-a comis o încălcare ce nu poate fi înlăturată decât prin anularea acelui act.

Astfel, scopul de bază a oricărui proces judiciar este aflarea adevărului şi justa soluționare a cauzei, iar încălcarea prevederilor procedurale în procesul de acumulare a probelor poate servi temei pentru ușurarea pedepsei.

Instanța de judecată reține că prin Hotărârea Nr. 32 din 29 noiembrie 2018 Curtea Constituțională a reținut în jurisprudența sa că sistemul de sancționare al statului trebuie să funcționeze de o asemenea manieră încât cei vulnerabili, să fie convinși că sistemul judiciar va reacționa împotriva ilegalităților comise față de ei și nu le va tolera sau nu îi va lăsa pe făptuitori nepedepsiți. Dacă nu s-ar putea stabili o pedeapsă din cauza reglementării deficitare a legii, scopul legii contravenționale nu ar fi atins, fapt care ar alimenta scepticismul public la adresa sistemului judiciar (HCC nr. 28 din 22 noiembrie 2018, § 65). În concluzie, Curtea observă că articolul 445 și textul „și 445” din articolul 461 din Codul contravențional împiedică autoritățile să-și respecte obligațiile procedurale pozitive și sunt contrare articolelor 24 și 28 din Constituție. Astfel, constatarea neconstituționalității prevederilor contestate nu împiedică Parlamentul să diferențieze cazurile de nulitate absolută și de nulitate relativă a procesului-verbal cu privire la

contravenție. Totuși, până la introducerea acestor amendamente legislative, judecătorii trebuie să aplice prevederile din Codul de procedură penală și să constate, în fiecare caz particular, dacă lipsa unei mențiuni în procesul-verbal nu poate fi înlăturată decât prin anularea procesului-verbal de constatare a contravenției sau dacă aceasta poate fi acoperită (confirmată) de către instanța de judecată.

Instanța relevă că, agentul constatator la examinarea cauzei a calificat împrejurările cauzei obiectiv și a adoptat decizia de sancționare a lui Lipii Viorel în baza unor probe pertinente și concludente, cauza a fost examinată complet, fiind stabilit cert faptul că în acțiunile lui Lipii Viorel sunt prezente elementele contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod contravențional.

Astfel, conducându-se de propria convingere formată în urma cercetării tuturor probelor administrate în raport cu circumstanțele constatate ale cauzei și călăuzindu-se de lege, instanța ajunge la concluzia de a respinge contestația ca neîntemeiată, așa cum în acțiunile contravenientului există fapta prevăzută de art. 263 alin. (1) Cod contravențional, sancțiunea aplicată contravenientului de agentul constatator fiind în corespundere cu cerințele legale.

În conformitate cu art. 461, 462 Cod contravențional, instanța de judecată, -

**h o t ă r ă ș t e:**

Contestația depusă de **Lipii Viorel** (născut la *****, IDNP *****, domiciliat *****) împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI06 394901 din 19.03.2025 și a deciziei prin care i-a fost aplicată sancțiunea amenzii în mărime de 90 unități convenționale, pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 263 alin. (1) Cod contravențional - se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea cu drept de recurs, la Curtea de Apel Centru, în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani).

**Preşedintele şedinţei,**
**judecător /semnătura/ Tudor Stambol**